

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistallenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Lehti, T. & Nuutinen, T. 2018. Virtual Writers' Room. AVEK-lehti (1), s. 54-56. Helsinki: AVEK.

DOI / URL: http://www.kopiosto.fi/avek/avek_lehti/fi_FI/arkisto_liitteet/files/99964864309698862/default/aveklehti_18_1_suoj.pdf

VIRTUAL WRITERS' ROOM

Metropolian, Tampereen ammattikorkeakoulun, Sunklon ja Yle Draaman yhteisessä pilottikoulutuksessa opiskelijaryhmät kirjoittavat verkkosarjan konsepteja ammattilaisten ohjauksessa. Tavoitteena on tutkia erilaisia ryhmäkirjoittamisen muotoja, joista yksi on *virtual writers' room*, missä käsikirjoitusryhmä ei ole fyysisesti samassa huoneessa, vaan kokoontuu virtuaaliseen tilaan.

TIMO LEHTI JA TEPPO NUUTINEN

Lehti on käsikirjoituksen lehtori Metropoliasa ja Nuutinen käsikirjoituksen lehtori Tampereen ammattikorkeakoulussa

Vuonna 2016 syksyllä osallistuimme ensimmäiseen Helsinki Script -ta-
pahtumaan, missä keskusteltiin laajasti pohjoismaisen sarjakirjoittamisen nykytilasta – kaikkia askarruttava kysymys tuntui olevan, miksi suomalaiset sarjat eivät ole yhtä korkealla tasolla kuin tanskalaiset, norjalaiset ja ruotsalaiset.

Helsinki Scriptin jälkeen ryhdyimme pohtimaan, mitä voisimme ammattikorkeakouluissa asialle tehdä. Päätimme lähteä kehittämään uudenlaista käsikirjoituskoulutusta, joka valmistaisi oppilaita paremmin työskentelemään erilaisten sarjojen kirjoitusryhmissä.

Ajatusta ryhdyttiin pallotelemaan. Erinomaisia kommentteja saatiin käsikirjoittaja **Miira Karhulalta**, Sunklon toiminnanjohtaja **Jukka Asikaiselta** ja Yle Draaman päällikkö **Jarmo Lampelalta**. Ja lopulta he kaikki lähitivät avustamaan Virtual Writers' Room -pilottikoulutuksessa. Ilman heidän apua ei hommaa olisi saatu käyntiin.

Virtual Writers' Room -koulutukseen valittiin yhdeksän Metropolian ja Tampereen ammattikorkeakoulun käsikirjoituslinjojen opiskelijaa. Opiskelijat jaettiin kahteen ryhmään niin, että molemmissa ryhmissä on sekä tamperelaisia ja helsinkiläisiä.

Ajatuksena oli muodostaa mahdollisimman heterogeenisiä ryhmiä ja välttää kilpailuasetelman muodostumista koulujen välille.

Vitun vapaus

VWR-koulutuksen aloitustilaisuudessa Jarmo Lampela esitti tehtävänannon: tehkää havaintoja teemaotsikoista "Voi vitun vapaus" ja "Rasismi". Lampela ohjeisti opiskelijoita ajattelemaan rohkeasti, tekemään havaintoja ympäröivästä todellisuudesta ja "menemään heikoille jälle". Tavoitteena oli löytää työryhmissä oleva luovuus ja sitä kautta kirjoittaa uudenlaisia, originaaleja verkkosarjan ideoita.

Ensimmäisten kontaktipäivien aikana opiskelijat tutustuivat toisiinsa, mutta varsin pian ryhdyttiin pohtimaan, mitä ajatuksia teemaotsikot herättivät. Miira Karhula kannusti opiskelijoita kertomaan itsestään, pohtimaan omaa taustaansa ja löytämään ympäröivästä todellisuudesta linkkejä teemaotsikoihin. Oikeaa ideaa etsittiin useamman viikon ajan eikä rynnätty kirjoittamaan ensimmäisestä mieleen juolahtavasta ideasta. Eikä toisesta eikä edes kolmannesta.

Ryhmät ovat työskennelleet itsenäisesti, sopien omat palaverinsa ja kirjoitusrutiininsa. Normaalii ammattikorkeakoulun kurssiin

verrattuna ryhmille on annettu paljon vapautta: he ovat voineet rytmittää oman työskentelynsä ja viedä kirjoitustyötä haluamaansa suuntaan. Ainoastaan deadlinet, palautetilaisuudet ja muut tärkeät päivämäärät on ilmoitettu etukäteen.

Miksi käsikirjoitusryhmä kokoontuisi virtuaalisesti?

Helsinki Scriptissä 2017 vierailleet norjalaiset veljekset, käsikirjoittaja **Gjermund S. Eriksen** ja tuottaja **Vegard S. Eriksen**, kiteyttivät writers' roomin idean seuraavasti: käsikirjoittajat kokoontuvat yhteen huoneeseen, jonka seiniin voi laittaa kaiken materiaalin näkyviin.

Kansainväliset – ja yhä useammat kotimaisetkin – sarjat kirjoitetaan ryhmissä ja nimenomaan writers' roomeissa, joissa kirjoittajat ideoivat ja suunnittelevat sarjan käsikirjoitukset yhdessä. Usein käytetään postit-lappuja, valkotaluja tai muita apuvälineitä kokonaisuuden hahmottamiseen.

Työelämässä ja opinnoissa tulee kuitenkin vastaan tilanteita, että yhteisen palaverin järjestäminen on vaikeaa tai jopa mahdotonta. Ammatimaisen käsikirjoitusryhmän koostaminen writers' roomiin edes yhdeksi viikoksi vaatii aikataulutusta

ja rahaa. Freelance-käsikirjoittajien ei ole helppo löytää ilmaista, ryhmäkirjoittamiseen soveltuvaa tilaa – ellei kokoonnuta jonkun kotiin tai rauhalliseen kahvilaan. Virtuaalisen palaverin pitäminen on joskus helpompaa, sillä jokainen voi osallistua siihen omalla tietokoneellaan melkein mistä tahansa.

Virtuaalisen ryhmätyöskentelyn kokeileminen on VWR-koulutuksen tutkimuksellinen puoli: voidaanko etäyhteyttä käyttää hyödyksi, kun matkustaminen samaan tilaan ei ole mahdollista. Halusimme tutkia, miten virtuaalinen ryhmätyö saataisiin toimimaan välineillä, jotka ovat jokaisen käsikirjoittajan saatavilla: kannettava tietokone tai älypuhelin, joka on yhdistetty internetiin. Toimiiko käsikirjoitusryhmä samalla tavalla virtuaalisessa kuin fyysisessä huoneessa?

Opiskelijaryhmät saivat itse päättää kokoontuvatko he enemmän kasvotusten vai kohtaavatko he virtuaalisesti. Tosin matkakustannuksia korvattiin niin rajallisesti, että virtuaalinen kokoontuminen taisi olla kustannussyistä ainoa mahdollinen tapa.

Tässä opiskelijoiden kommentteja VWR-työskentelystä:

"Zoom vähensi matkustamisen tarvetta huomattavasti. Emme syksyn aikana tavanneet Helsinki-päivien

ulkopuolella kuin kerran, kokoon-tuessamme Hämeenlinnaan palaver-raamaan. Tästä syystä Zoom kyllä helpotti työskentelyä paljon."

"Parhaimmillaan ryhmätyö sujui silloin, kun olimme paikan päällä näkemässä toisiamme. Zoom-palaverit olivat käteviä, mutta ne muutamat live-palaverit, joita kerkesimme pitää, olivat aina lopulta tehokkaampia. Zoom-palavereissa taas ryhmätyö tuntui sujuvan sitä paremmin, mitä rennommalla otteella niihin suhtauduimme. Aluksi kaikki olivat tietokoneen ääressä selkällä suorassa, mutta syksyn mittaan rentouduimme ja ihmiset olivat usein sängyssä tai sohvalla makaamassa palaverien aikana. Tämä vapautti tunnelmaa, ja ryhmäläisten oli ehkä helpompi heitellä ideoita ja ajatuksia."

Miira Karhula toteaa: "Mentorin kannalta zoom on ollut mahtava juttu, sillä näen ryhmästä ja sen dynamiikasta ja kommunikointikyvystä paljon zoom-palaverissa. Zoomin avulla annettu palaute on erilaista verrattuna kirjalliseen palautteeseen. Myös oppilaiden tarkentavat kysymykset zoomissa ovat mahdollisia. Monta kertaa oppilaat ovat kysyneet ja pyytäneet tarkentamaan jotain kommenttiani ja keskustelun jälkeen asia on auennut paremmin kaikille."

Virtuaalisesti vai kasvotusten?

Miira Karhula korostaa, että ryhmän on syytä tutustua toisiinsa hyvin ennen kuin aloitetaan kokoontuminen virtuaalisessa tilassa: "Writers' roomissa on erittäin tärkeää voida luottaa ryhmään ja pystyä avoimuuteen. Saman käsiryhmän jäsenet saattavat tietää toisistaan enemmän kuin läheiset ystävät. Luottamus joutuu erilaiseen testiin, kun tavataan zoomissa."

Etäyhteyden avulla tutustuminen ei nimittäin ole helppoa ja yleensä tekniset ongelmat häiritsevät eniten juuri silloin kun virtuaalista työskentelyä aloitellaan. VWR-koulutuksen kaksi ensimmäistä päivää olikin varattu tutustumiselle ja ryhmäytymiselle. Näiden päivien aikana opiskelijat myös opetettiin käyttämään zoom-sovellusta.

Opiskelijoiden palautteista on tulokittavissa, että virtuaaliset palaverit on saatu toimimaan alkuvaikeuksien jälkeen. Pisin zoom-palaveri on kestänyt 8 tuntia, mitä voitaneen jonkinlaisena todisteena työtavan toimivuudesta. Tekniset ongelmat – hidas tai pätkivä internet-yhteys – ovat vaikeuttaneet virtuaalisesta työskentelystä.

Virtuaalinen työskentely herättää myös kriittisiä ajatuksia: "Sähköisesti työskennellessä kommunikaatio ei

VWR-koulutuksen aloitustilaisuus Villa Kivessä 31.8.2017. Takarivissä oikealta vasemmalle: Jarmo Lampela, Teppo Nuutinen, Jukka Asikainen ja Miira Karhula, Eturivissä oikealta vasemmalle: Tuomas Lento-Hukkinen, Ville Kukkonen, Niko Rantasalo, Viljami Alaheikka, Minttu Koskela, Anne Kaasinen, Jori Korpelainen, Henna Yli-Hukka ja Samuel Kirkhope Kuva: Timo Lehti

11 ihmisen
Zoom-sessio.
Kuva: Timo Lehti

ole yhtä luonnollista kuin livenä, joten ryhmätyön ei solju samalla tavoin. Livenä kommunikatio ei rajoitu vain puheeseen ja ideointi on vapaampaa. Voi esim. liikkua ja elehtiä miten haluaa. Lisäksi tietokoneen ruudun tuijottaminen on raskasta pidemmän päälle, joten lyhyt palaveri tuntuu pidemmältä kuin onkaan.”

Entä verkkosarjojen konseptit?

Tätä juttua kirjoitettaessa molempien ryhmien projektit ovat konseptivaiheessa. Ryhmät ovat sijoittaneet sarjansa todellisiin paikkoihin ja pyrkineet tekemään taustatutkimusta mahdollisuuksien mukaan. Ryhmät ovat kirjoittaneet sarjojen henkilöistä ja tapahtumapaikoista runsaasti taustamateriaalia Yle Draaman ohjeistuksella. Kevään 2018 aikana ratkeaa, kuinka pitkälle sarjakonsepteja kirjoitetaan.

Lopputuloksena ei kuitenkaan ole ratkaiseva, vaan opiskelijoiden saama kokemus ryhmätyöstä, digitaalisista työvälineistä ja yhteydet alan ammattilaisiin. Koulutuksen välipalautteissa opiskelijat kirjoittivat koulutuksesta seuraavaa:

”Mielestäni projekti on mahtava ja olen onnellinen, että saan olla siinä mukana! Meillä on koulussa toki tv-käsiskursseja, mutta tämä erottuu kuitenkin niistä koulutuksen työelämälähtöisyyden ja poikkityöskentelyn vuoksi. Tämä tuntuu melkein siltä, kun tekisi oikeasti jotain projektia Ylelle, mikä on todella mahtavaa.”

”Olen pitänyt koulutuksesta kovasti. Olen oppinut paljon syksyn aikana. Siitä on mielestäni ollut paljon hyötyä, että olemme joutuneet kirjoittamaan paljon materiaalia, ja saatu palaute on ollut käytännönläheistä ja konkreettisesti kirjoittamiseen liittyvää. Etenkin live-palautteet, joissa olemme Miiran ja opettajien kanssa peranneet hahmoja, teemoja ja juonta

juurta jaksaen ovat olleet todella hyödyllisiä. Niistä on tarttunut mukaan uusia tapoja ajatella hahmojen ja tarinan luomista.”

Summa summarum

Projekti on ollut erittäin opettavainen kokemus kaikille osallistujille, vaikka kahden koulun ja ammattikentän edustajien aikataulujen yhteensovittaminen ei ole aina ollut helppoa. Ajoittain projekti on varmasti ylityöllistänyt ja stressannut opiskelijoita, sillä palaverit on jouduttu pitämään myös iltaisin ja viikonloppuisin. Palautteesta on kuitenkin pääteltävissä, että suorat yhteydet alan toimijoihin ja ammattimainen palaute ovat jotakin sellaista, mitä opiskelijat kaipaavat.

Projekti on jo nyt tuonut uudenlaista ajattelua ammattikorkeakoulujen käsikirjoituskoulutukseen ja virtuaalisesta ryhmäkirjoittamisesta tiedetään paljon enemmän kuin viime syksynä.

Jos suomalaisten sarjojen tasoa halutaan nostaa, täytyy myös sarjakirjoittamisen koulutuksen tasoa nostaa. Tämä täytyy tehdä yhteistyössä alan toimijoiden kanssa, jotta koulutus vastaa alan työvoimatarpeisiin mahdollisimman hyvin. Virtual writers’ room -koulutus on ensimmäinen askel tällä tiellä. ■

Zoom

on kuin Skype, mutta Zoomissa on helpompi liittää useampia osallistujia samaan sessioon. Zoomissa on myös helppo jakaa oma näyttö muiden osallistujien nähtäväksi. Zoomin ilmaisversion puheluiden maksimikesto on 40 minuuttia, mikä tietenkin rajoittaa työskentelyä - toisaalta se pakottaa myös pitämään jonkin verran taukoja. (zoom.us).